

แบบเขียนหลักสูตรต่อเนื่อง
หลักสูตร การย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ จำนวน 21 ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพด้านพาณิชย์กรรมและการบริการ
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอกาบเชิง

ความสำคัญและความจำเป็นของหลักสูตร

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้ มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจ ชุมชน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ 2555 ภายใต้กรอบเวลา 2 ปี ที่จะพัฒนา 5 ศักยภาพของพื้นที่ใน 5 กลุ่มอาชีพใหม่ ให้สามารถแข่งขันได้ใน 5 ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขา รู้เรา เท่าทัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก” ตลอดจน กำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้าง รายได้ ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนา อาชีพและการมีงานทำอย่างมี คุณภาพ ทั้งถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่ง และมีงานทำอย่างยั่งยืน มี ความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับสากล ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบ ใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ ประชาชนและประเทศชาติ.

การทำทอผ้าไหม เป็นอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่นของจังหวัดสุรินทร์ เนื่องจากมีเอกลักษณ์และลวดลายเฉพาะของ ตนเองที่เน้นความเรียบง่ายแต่สวยงามของลายผ้า การย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ หนึ่งในภูมิปัญญาไทยที่สืบทอดมาแต่ โบราณ มีการคัดสรรพันธุ์พืชหรือสัตว์ที่มีหลากหลายในท้องถิ่น ใช้เป็นวัตถุดิบให้สี แต่ละพันธุ์พืชที่ได้รับการพัฒนาจนใช้ ย้อมได้สีคุณภาพดีสีไม่ตก และไม่ซีดจางง่าย มีจำนวนไม่ก้ำกั้น และเริ่มไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในขณะที่มีความนิยม ในผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมสีธรรมชาติเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีกระบวนการผลิตจากวัสดุธรรมชาติ และผ้าย้อมสีธรรมชาติมีลักษณะเด่น ที่สีนูนนวล ไม่ฉูดฉาด เป็นที่ต้องการของตลาดโดยเฉพาะในต่างประเทศ

ดังนั้น สกร.อำเภอกาบเชิง จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในเขตอำเภอกาบเชิง ให้ มีความรู้ ในการประกอบอาชีพสร้างรายได้ต่อตนเองและครอบครัวจึงได้จัดโครงการพัฒนาอาชีพระยะสั้นการย้อมเส้นไหม ด้วยสีธรรมชาติ หลักสูตร 21 ชั่วโมงขึ้น

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไป กับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและ การศึกษาดูงาน
3. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพ
4. เป็นหลักสูตรที่เน้นการใช้ศักยภาพ 5 ด้านในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ศักยภาพด้านทรัพยากร ภูมิอากาศ ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต และด้านทรัพยากรมนุษย์

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง
2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม

3. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
4. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 21 ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี จำนวน 6 ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ จำนวน 15 ชั่วโมง

โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	จุดมุ่งหมายและความสำคัญของการซ่อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถความสำคัญของการประกอบอาชีพการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ 2. สามารถบอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 การลงทุน 2.2 กระบวนการผลิต 2.3 การบรรจุหีบห่อ 2.4 การตลาด 3. สามารถตัดสินใจในการเลือกอาชีพ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสำคัญของการประกอบอาชีพการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ 2. บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 การลงทุน 2.2 กระบวนการผลิต 2.3 การบรรจุหีบห่อ 2.4 การตลาด 	จัดการเรียนรู้โดยใช้ใบความรู้ และการบรรยาย อธิบายโดยวิทยากร	1	ชั่วโมง
2	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายแหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพ การย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ 2. อธิบายกลุ่ม / บุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ 3. สามารถกำหนดทิศทางการประกอบอาชีพ ธุรกิจชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพ การย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ 2. กลุ่ม / บุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ 3. ทิศทางการประกอบอาชีพ ธุรกิจชุมชน 	จัดการเรียนรู้โดย <ul style="list-style-type: none"> -การบรรยาย -ศึกษาเอกสาร - ศึกษาจากคลิปวิดีโอ -ศึกษาจากตัวอย่างจริง 	1	ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3	การเตรียม วัตถุดิบและ เส้นไหม	1.สามารถการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ 2.สามารถทำความสะอาด เส้นไหมโดยการต้มเส้นไหม ในน้ำเปล่า เพื่อละลายขี้ผึ้ง ที่ติดมากับเส้นไหม 3.ชี้แจงงบประมาณในการ ซื้อวัสดุ อุปกรณ์ 4.สามารถบอกสถานที่ จำหน่ายวัสดุ อุปกรณ์	การเตรียมวัตถุดิบและ เส้นไหม 1. การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ 2. การทำความสะอาด เส้นไหมโดยการต้มเส้น ไหมในน้ำเปล่า เพื่อ ละลายขี้ผึ้งที่ติดมากับ เส้นไหม 3.งบประมาณในการซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ 4. สถานที่จำหน่ายวัสดุ อุปกรณ์	จัดการเรียนรู้โดย -การ บรรยาย -ศึกษาเอกสาร - ศึกษาจากคลิปวิดีโอ -ศึกษาจากตัวอย่างจริง -สาธิตโดยวิทยากรและฝึก ปฏิบัติ	1 ชั่วโมง	
4	การเตรียม วัตถุดิบและ เส้นไหม	1.สามารถการเตรียมเส้น ไหมก่อนนำไปย้อม 2. สามารถเลือกใช้อุปกรณ์ เลือกขนาดให้เหมาะสมกับ ปริมาณเส้นไหมมีพอที่จะ รับน้ำหนักเส้นไหมที่เปียก ในหม้อย้อมได้	1. การเตรียมเส้นไหม ก่อนนำไปย้อม 1.1 การซัก 1.2 การผึ่งให้แห้ง 2. การเลือกใช้อุปกรณ์ 2.1 การเลือกขนาดให้ เหมาะสมกับปริมาณเส้น ไหม มีขนาดใหญ่พอที่จะ รับน้ำหนักเส้นไหมที่ เปียกในหม้อย้อมได้ 2.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการ ต้ม	จัดการเรียนรู้โดย -การบรรยาย -ศึกษาเอกสาร - ศึกษาจากคลิปวิดีโอ -ศึกษาจากตัวอย่างจริง -สาธิตโดยวิทยากรและฝึก ปฏิบัติ	1 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง
5	การเลือกวิธีนำ ฟิมาย้อมสี และสีที่ได้จาก ส่วนต่างๆ ของ พืช	1. สามารถนำพืชชนิดต่างๆ มาย้อมมาย้อมสีผ้าไหมได้	การเลือกวิธีนำฟิมาย้อม สีและสีที่ได้จากส่วนต่างๆ ของพืช 1. กลุ่มพืชให้สีม่วงจาก ดอกอินชัน 2. สีม่วงอ่อนจากเปลือก มังคุด 3. สีชมพู จากฝาง , ต้น มะพร้าว	จัดการเรียนรู้โดย -การบรรยาย - ศึกษาจากคลิปวิดีโอ -สาธิตโดยวิทยากร และฝึก ปฏิบัติ	1 ชั่วโมง	8 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			4. สีเขียวจากใบมะม่วง , สมอ , ใบขี้เหล็ก สีเขียว จากใบขี้เหล็กบ้าน 5. สีเหลืองจากขมิ้นเครือ 6. สีเหลืองจากแก่นเข			
6	เทคนิคการย้อมสีธรรมชาติจากส่วนต่างๆของพืช	1.ปฏิบัติเทคนิคการย้อมสีธรรมชาติจากส่วนของพืช 2. บอกกรรมวิธีการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ	1. เทคนิคการย้อมสีธรรมชาติจากส่วนของพืช - เทคนิคการย้อมสีที่มีความคงทนต่อแสงและการซัก 2. กรรมวิธีการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ 2.1 การใช้เวลาย้อม 2.2 เทคนิคการย้อมสีธรรมชาติจากส่วนของพืช 2.3 การเก็บรักษา	จัดการเรียนรู้โดย -การบรรยาย - ศึกษาจากคลิป์วิดีโอ -สาธิตโดยวิทยากร และฝึกปฏิบัติ	1 ชั่วโมง	5 ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อออนไลน์การย้อมเส้นไหม
2. วิทยากร/รูปภาพ
3. วัสดุในการย้อมเส้นไหม

การวัดและประเมินผล

1. ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าฝีกอบรมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80
2. ผ่านเกณฑ์การประเมินการฝึกปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมิน ตามกรอบการประเมินทั้งหมด 3 ด้าน ดังนี้
  - 1.1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ จำนวน 20 คะแนน
  - 1.2. ทักษะการปฏิบัติ จำนวน 40 คะแนน
  - 1.3. คุณภาพของผลงาน ผลการปฏิบัติ จำนวน 40 คะแนน
2. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินอย่างน้อย 60 คะแนนขึ้นไป

คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร

1. นายสินะวัตร เศษศรี ตำแหน่ง ครูชำนาญการ
2. นางวิมาน คำเลิศ ตำแหน่ง ครูอาสาสมัครฯ
3. นางสาวสุทธิวรรณ ตระการดี ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล

คณะกรรมการกลั่นกรองหลักสูตร

1. นางวิไลลักษณ์ ปิยไพโร

หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ.2554 ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2554 (ข้อ9) การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นผู้อนุมัติหลักสูตร โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร

(นายสินะวัตร เศษศรี)

ครูชำนาญการ

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นางสาวปริยรัตน์ พวงนาค)

ประธานกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นายโมไนย โรปรรัมย์)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอกาบเชิง

ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอกาบเชิง

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ .....

หลักสูตร...การย้อมไหมด้วยสีธรรมชาติ...จำนวน...21...ชั่วโมง (เรียนวันละ...3...ชั่วโมง)

ระหว่างวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น. ถึงเวลา.....น.

สถานที่จัด ณ .....

ชั่วโมง	วัน/เดือน/ปี	เวลา	รายละเอียดเนื้อหาตามหลักสูตร	วิธีการจัดการเรียนการสอน	วัสดุ/อุปกรณ์	การวัดผลประเมินผล
1-3			<ol style="list-style-type: none"> จุดมุ่งหมายและความสำคัญของการ ย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ การเตรียมวัตถุดิบและเส้นไหม 	1. บรรยาย	<ol style="list-style-type: none"> ใบความรู้ วิทยาการ สื่อออนไลน์ 	<ol style="list-style-type: none"> ความสนใจ สัมภาษณ์
4-6			<ol style="list-style-type: none"> การเตรียมวัตถุดิบและเส้นไหม <ul style="list-style-type: none"> การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ การทำความสะอาดเส้นไหมโดยการต้มเส้นไหมในน้ำเปล่า เพื่อละลายขี้ผึ้งที่ติดมากับเส้นไหม งบประมาณในการซื้อวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่จำหน่ายวัสดุ อุปกรณ์ 	<ol style="list-style-type: none"> บรรยาย ปฏิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> ใบความรู้ วิทยาการ สื่อออนไลน์ 	<ol style="list-style-type: none"> ความสนใจ สัมภาษณ์
7-9			<ol style="list-style-type: none"> การเลือกวิธีนำพืชมาย้อมสีและสีที่ได้จากส่วนต่างๆ ของพืช <ul style="list-style-type: none"> สีม่วงจากดอกอัญชัน สีม่วงอ่อนจากเปลือกมังคุด 	<ol style="list-style-type: none"> บรรยาย ปฏิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> ใบความรู้ วิทยาการ สื่อออนไลน์ 	<ol style="list-style-type: none"> ความสนใจ สัมภาษณ์
10-12			<ol style="list-style-type: none"> การเลือกวิธีนำพืชมาย้อมสีและสีที่ได้จากส่วนต่างๆ ของพืช <ul style="list-style-type: none"> สีชมพู จากฝาง , ต้นมะพร้าว สีเขียวจากใบมะม่วง , สมอ , ใบขี้เหล็ก สีเขียวจากใบขี้เหล็กบ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> บรรยาย ปฏิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> ใบความรู้ วิทยาการ สื่อออนไลน์ 	<ol style="list-style-type: none"> ความสนใจ สัมภาษณ์
13-15			<ol style="list-style-type: none"> การเลือกวิธีนำพืชมาย้อมสีและสีที่ได้จากส่วนต่างๆ ของพืช <ul style="list-style-type: none"> สีเหลืองจากขมิ้นเครือ สีเหลืองจากแก่นเข 	<ol style="list-style-type: none"> บรรยาย ปฏิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> ใบความรู้ วิทยาการ สื่อออนไลน์ 	<ol style="list-style-type: none"> ความสนใจ สัมภาษณ์

ชั่วโมง	วัน/เดือน/ปี	เวลา	รายละเอียดเนื้อหาตามหลักสูตร	วิธีการเรียนการสอน	วัสดุ/อุปกรณ์	การวัดผลประเมินผล
16-18			1. เทคนิคการย้อมสีธรรมชาติจากส่วนต่างๆของพืช - เทคนิคการย้อมสีที่มีความคงทนต่อแสงและการซัก	1. บรรยาย 2. ปฏิบัติ	1. ใบความรู้ 2. วิทยากร 3. สื่อออนไลน์	1. ความสนใจ 2. สัมภาษณ์
19-21			1. กรรมวิธีการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ - การใช้เวลาย้อม - เทคนิคการย้อมสีธรรมชาติจากส่วนของพืช - การเก็บรักษา	1. บรรยาย 2. ปฏิบัติ	1. ใบความรู้ 2. วิทยากร 3. สื่อออนไลน์	1. ความสนใจ 2. สัมภาษณ์

ผู้เสนอแผนการสอน

ผู้ตรวจแผนการสอน

ลงชื่อ.....วิทยากร

ลงชื่อ.....

(.....)

(.....)

ครู กศน.ตำบล

ผู้เห็นชอบแผนการสอน

ผู้อนุมัติแผนการสอน

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

(นายสินะวัตร เศษศรี)

(นายโมไนย โรปรรัมย์)

ครูชำนาญการ

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอกาบเชิง
ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอกาบเชิง

